Latexallergie

Dermatologie

Beter voor elkaar

Ikazia ziekenhuis

U bent allergisch voor latex: Wat nu?

Uw dermatoloog heeft met een huidtest of bloedonderzoek aangetoond dat u allergisch bent voor latex (natuurrubber). Wanneer u hiermee in contact komt, kan dat verschillende, soms ernstige, klachten veroorzaken. Het is daarom van groot belang dat u probeert contact met deze stof zoveel mogelijk te vermijden. Deze folder kan u daarbij behulpzaam zijn.

Wat is latex?

Latex is natuurrubber die geproduceerd wordt uit het sap van de rubberboom, Hevea brasiliensis. Deze boom wordt gekweekt op plantages in de tropen. Latex bevat van nature eiwitten en het zijn deze eiwitten in de latex die allergische reacties kunnen veroorzaken.

In welke producten komt latex voor?

Latex wordt in de meest uiteenlopende producten toegepast wegens zijn bijna unieke eigenschap van rekbaarheid. Sommige producten bevatten bijna altijd latex en veroorzaken dan ook vaak problemen; andere producten daarentegen bevatten slechts sporadisch latex en veroorzaken dan ook slechts zelden problemen.

Producten die dikwijls veel latex bevatten zijn onder meer:

- Latex handschoenen. Deze worden zeer veel gebruikt in de gezondheidszorg, zowel in het ziekenhuis als bij de huisarts en de tandarts. Ook vinden latex handschoenen toepassing in de horeca, de voedingsindustrie, het laboratorium en worden ze veel gedragen door schoonmaakpersoneel.
- Andere producten in de gezondheidszorg zoals beademingsballon (gebruikt bij geven van narcose), beschermhoesjes voor echoapparatuur, sommige katheters en kofferdam (wordt gebruikt door de tandarts).
- Condooms en pessarium.
- Ballonnen (feestjes).

Producten die soms latex bevatten zijn onder meer:

- Kleding: elastiek in ondergoed, beha en korsetten, latex lingerie, elastische steunkousen, gymschoenen, laarzen, regenjassen en badpak.
- Sportartikelen: bal, atletiekmat.
- Huishoudelijke artikelen: warmwaterkruik, huishoud handschoenen, elastiekjes
- Overige: spenen van babyflesvoeding en fopspenen, luchtbed.

In welke beroepen speelt allergie voor latex een rol?

De meeste patiënten worden allergisch voor latex doordat zij vaak en langdurig latex handschoenen moeten dragen. Daarom wordt deze allergie vooral gezien bij medewerkers in de gezondheidszorg (verpleegkundige, OK–assistent, arts, tandarts, mondhygiënist, laborant) en in bedrijfstakken waar veel handschoenen worden gedragen, zoals in de voedingsindustrie, de horeca en bij medewerkers van schoonmaakbedrijven. Ook hebben productiemedewerkers in de latexverwerkende industrie een verhoogd risico om allergisch te worden.

Wat zijn de verschijnselen van latexallergie?

Bij contact van de huid met latex ontstaan op de plaats van contact binnen enkele minuten tot uren jeukende rode vlekken en zwellingen ("galbulten", "netelroos" of urticaria). Deze verdwijnen ook weer snel, binnen een uur tot een dag. Bij het langdurig dragen van latex handschoenen kunnen deze verschijnselen overgaan in eczeem van de handen. Ook kan latex reacties veroorzaken van de ogen (rode, tranende, jeukende en opgezette ogen), de neus (niezen, loopneus) en de longen (benauwdheid), vooral wanneer latex door de lucht verspreid wordt. Dit is met name het geval wanneer latex handschoenen worden gedragen die gepoederd zijn. Minder vaak voorkomende symptomen van latexallergie zijn buikkrampen, misselijkheid, braken en duizeligheid. In het ernstigste geval kan men zelfs bewusteloos raken (anafylactische shock).

Wordt de allergische reactie geheel veroorzaakt door contact met latex?

Inderdaad worden de verschijnselen van latexallergie meestal alleen door latex zelf veroorzaakt. Alleen in het geval van eczeem van de handen (door het langdurig dragen van latex handschoenen) kunnen andere factoren meespelen. Soms wordt dit eczeem namelijk mede veroorzaakt door een contactallergie voor zogenaamde rubberhulpstoffen in handschoenen. Bovendien kan naast allergie ook irritatie bij het ontstaan en verergeren van eczeem meespelen, bijvoorbeeld door contact met water, zeep, afwasmiddelen, schoonmaakmiddelen, plantaardig sap (citrusfruit, groentes, aardappels) en dierlijk sap (vis, vlees en schaaldieren). Tenslotte kan eczeem een uiting zijn van een erfelijk bepaalde aanleg tot eczeem (en soms tot hooikoorts of astma).

Hoe kunnen allergische reacties worden voorkomen?

Wanneer u bij de dokter komt (ziekenhuis, huisarts of tandarts), vertel dan altijd dat u allergisch bent voor latex. Vooral bij een behandeling door de tandarts, bij inwendig onderzoek (anus, vagina) en bij een operatie is het erg belangrijk dat de zorgverleners latexvrije handschoenen gebruiken. Draag daarom altijd een medisch paspoort of een medical alert penning bij u met daarop de vermelding dat u allergisch bent voor latex. Houdt deze folder altijd bij u en laat hem zien aan de tandarts en de dokter.
Patiënten met een latexallergie dienen zoveel mogelijk latex producten te vermijden. Ook handschoenen die door de patiënt zelf of de hulpverlener gebruikt worden moeten natuurlijk latexvrij zijn. Hierbij heeft men de keus uit 4 soorten materialen:

1. vinyl (polyvinylchloride/PVC),
2. nitrile (acrylonitrile–butadiene),
3. SB–copolymeer en
4. neopreen (polychloropreen).

Geschikte handschoenen zijn ondermeer die van de volgende merken:

- operatiehandschoenen (steriel): vervaardigd van SB–copolymeer: Allergard, Elastyren, Tactylon vervaardigd van neopreen: Biogel Neotech, Derma Prene, Duraprene, Neolon.
- onderzoekshandschoenen (niet steriel): vervaardigd van vinyl: zeer veel merken. vervaardigd van nitrile: N–DEX, NitraTouch, Purple Nitrile en eventueel de genoemde operatiehandschoenen in de niet–steriele uitvoering.
- huishoudhandschoenen: Hiervoor kan men handschoenen van vinyl gebruiken. Voorbeelden van merken zijn: Sempersoft en de vinylhandschoenen van Marigold.
- Condooms moeten latexvrij zijn. Deze worden gemaakt van polyurethaan en worden verkocht onder de naam Avanti of eZon (spreek uit “easy on”). Ook het vrouwencondoom van het merk Femidon is gemaakt van polyurethaan en is dus veilig voor latex–allergische vrouwen en allergische partners van vrouwen die een vrouwencondoom dragen.

Zijn er andere stoffen die ik moet vermijden?

Ongeveer de helft van alle mensen die allergisch zijn voor latex zijn dat ook voor sommige tropische fruitsoorten zoals banaan, kiwi en avocado, en voor tamme kastanje. Bij het eten daarvan kunt u jeuk krijgen aan de lippen, in de mond en de keel, soms met zwelling, opgezette keel, benauwdheid en jeuk in de oren. Heftiger reacties met buikpijn, overgeven, diarree en galbulten over het gehele lichaam kunnen eveneens optreden. Wees ook bedacht op verborgen bronnen van tropisch fruit zoals in gebak, ijs, en cosmetica zoals schoonheidsmaskers en shampoos. Minder vaak kunnen ook andere fruitsoorten problemen geven bij mensen die allergisch zijn voor latex: meloen, ananas, mango, passievrucht, nectarine, abrikoos en perzik.
Een eventuele allergie hiervoor kunt u bij uzelf vaststellen door met een klein stukje vers fruit over de binnenkant van de lip te wrijven. Ontstaat er binnen een kwartier jeuk, zwelling of een prikkelend gevoel, dan bent u daar allergisch voor.

Hoe weet ik welke producten veilig zijn?

Omdat bijna geen andere materialen even elastisch zijn als latex, is de kans groot dat producten die flink rekbaar zijn latex bevatten. Helaas is dat zelden met zekerheid te achterhalen. Ook hoeft contact met latexbevattende producten niet altijd aanleiding te geven tot klachten; toch lijkt het verstandig het contact ermee zoveel mogelijk te vermijden.
Producten van massief latex zoals autobanden, schokdempers, fietsbanden, elektriciteitssnoeren en handvatten veroorzaken geen latexallergie. Latex muurverf bevat geen latex natuurrubber en is dus volledig veilig voor de patiënt met een latexallergie.

www.ikazia.nl

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie

www.huidarts.info

© 1998 Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie
Aangepast op 13–12–2005

Ikazia Ziekenhuis
Montessoriweg 1
3083 AN Rotterdam
www.ikazia.nl

Latexallergie
800265-NL / 2012-08